

УДК 658:061.5

Нечаєва І.А.¹, Кутідзе А.М.²

¹ канд.екон.наук, доц. ЗНТУ

² студ. гр. ФЕУЗ-514м ЗНТУ

РОЗВИТОК ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ФОРМ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Для сучасного етапу розвитку економіки в Україні характерним є динамічний розвиток торгівлі. У 2018 р. індекс фізичного обсягу обороту роздрібною торгівлі відносно 2017 р. у порівнянних цінах становив 106,1% [1]. Останнім часом посилюються процеси інтернаціоналізації торговельної діяльності, зростає внесок сфери торгівлі у валовий національний продукт, розширюється асортимент пропонованих товарів.

Забезпечення стійкого економічного зростання торгівлі та найбільш повного задоволення потреб споживачів можливо лише за умов ефективного

управління діяльністю торговельних підприємств, яке, значною мірою, залежить від обраної організаційно-правової форми діяльності.

Торговельне підприємство—первинна, основна ланка сфери торгівлі, її самостійний господарюючий суб'єкт з правом юридичної особи, що створений для закупівлі, реалізації, а також зберігання товарів, надання різного роду супутніх послуг в цілях задоволення потреб ринку та отримання прибутку [2]. Всі суб'єкти торговельного підприємництва мають право самостійно, в межах законодавства України, обирати організаційно-правову форму господарювання та види торговельної діяльності, характер відносин з іншими суб'єктами ринку, формувати структуру асортименту, методи продажу товарів та форми обслуговування покупців. Торгівельну підприємницьку діяльність може вести як фізична особа—підприємець, так і юридична особа. Торговельні організації функціонують у формах акціонерних товариств; товариств з повною, додатковою і обмеженою відповідальністю; кооперативних споживчих товариств, роздрібних торговельних об'єднань, госпрозрахункових роздрібних торговельних підприємств; торговельно-виробничих концернів, груп, асоціацій; збутово-реалізаційних приватних підприємств та ін.

Більшість дрібних і середніх суб'єктів вітчизняної роздрібно торгівлі функціонують як товариства з обмеженою відповідальністю. Найбільші за потенціалом роздрібні торговці формуються у вигляді акціонерних товариств. Акціонерні товариства мають необмежені можливості для розгортання торговельної діяльності, оскільки самостійно регулюють обсяги акціонерного капіталу способом емісії, розповсюдження, обігу акцій.

Для будь-якого підприємця важливо визначитися з критеріями оцінки форм підприємницької діяльності. Вибираючи організаційно—правову форму ведення бізнесу необхідно звертати увагу не лише на законодавче регулювання, але і на інші чинники. Критеріями вибору організаційно-правової форми бізнесу є: відповідальність, режим оподаткування, необхідність фінансового забезпечення організації бізнесу, управлінські якості підприємця, можливості для зростання [3].

На сьогодні розвиток організаційних форм бізнесу в Україні характеризується переходом до мережових принципів організації підприємства, у тому числі, за участю зарубіжних мережових структур, які мають значні фінансово-економічні та організаційні ресурси, розвинені технології, великий досвід ведення бізнесу. Широкого поширення набувають франчайзингові системи. Це обумовлено тим, що в умовах зростаючої конкуренції виробнича та комерційна діяльність все більше ускладнюється, і підприємства для свого виживання та розвитку мають здійснювати пошук методів адаптації до змін середовища їх функціонування.

Дослідження сучасних тенденцій розвитку процесів вказують, що рух буде проходити від простих моногалузевих об'єднань до складних міжгалузевих конструкцій з реалізацією як горизонтальних, так і вертикальних систем господарських відносин [4].

Український ринок вступив у стадію зрілості, розвиток торговельних підприємств, значною мірою, відбувається за рахунок консолідації його гравців. Наявність різноманітних організаційних форм функціонування підприємства виступає однією з важливих умов, що допомагає визначити доцільність залучення різних видів капіталу в підприємства торгівлі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс].—Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2019/03/37.pdf>

2. Димеденко І.В. Підприємницькі мережі та торговельні системи: навчально-методичний посібник для студентів напряму підготовки 6.030510 «Товарознавство і торговельне підприємництво»/І.В. Димеденко, Т.В. Белопольська.—Донецьк: ДонНУ, 2013.—213 с.

3. Балджи М.Д. Торговельне підприємництво: навчальний посібник/М.Д. Балджи, Н.В. Добрава, В.О. Однолько, М.М. Осипова.—Київ: Кондор-видавництво, 2017.—112 с.

4. Шимко О.В. Інтеграція підприємств як напрям формування ефективного конкурентного середовища в торгівлі/О.В.Шимко.—Наукові записки. Серія «Економіка», випуск 21, 2013.—С. 281-285.